

CRITERIS DE CORRECCIÓ (Model Lozano/Levante) PAU JULIOL DE 2020

Criteris generals

1) Comprendió del text

Puntuació: 3 punts. Contestar 2 de les 4 preguntes que valen 1 punt i 2 de les 4 preguntes que valen 0,5 punts (Total 3 punts).

- a) 1 punt
- b) 1 punt
- c) 1 punt
- d) 1 punt
- e) 0'5 punts
- f) 0'5 punts
- g) 0'5 punts
- h) 0'5 punts

2) Anàlisi lingüística del text

Puntuació: 3 punts. Triar 3 de les 6 preguntes (Total 3 punts).

- a) 1 punt: 0'25 per ítem. Cada resposta errònia descompta 0'25. La puntuació mínima serà 0.
- b) 1 punt: 0'25 per ítem. Cada resposta errònia descompta 0'25. La puntuació mínima serà 0.
- c) 1 punt: 0'25 per ítem.
- d) 1 punt: 0'25 per ítem.
- e) 1 punt: 0'25 per ítem.
- f) 1 punt: 0'25 per ítem.

3) Expressió i reflexió crítica

Puntuació: 4 punts. Hi ha tres possibilitats de tria:

- i) contestar les 4 preguntes que valen 1 punt (a, b, c i d) (Total 4 punts).
 - ii) contestar les 2 preguntes que valen 2 punts (e i f) (Total 4 punts).
 - iii) contestar 3 preguntes: 2 de les 4 preguntes que valen 1 punt i 1 de les 2 preguntes que valen 2 punts (Total 4 punts).
-
- a) 1 punt
 - b) 1 punt
 - c) 1 punt
 - d) 1 punt
 - e) 2 punts.
 - f) 2 punts.

Si l'estudiant ha contestat més preguntes de les exigides en cada bloc, davant d'opcions d'igual valor es corregirà la primera contestada en el full d'examen.

En els apartats de *Comprendió del text* i d'*Expressió i reflexió crítica*, les respostes es valoraran més positivament si responden amb precisió la pregunta, expressen amb claredat i ordre les idees i els conceptes, es presenten ben estructurades (paràgrafs, signes de puntuació, connectors discursius) i demostren un bon domini de la normativa gramatical i de l'expressió lèxica. Si la redacció presenta errors grammaticals i d'expressió, es descomptaran 0'05 punts per error. Les faltes repetides no es comptaran (p.e.: del home/del home o Castello/Castello, 1 falta; però, del hort/del home o Castello/quèstio, 2 faltes). El descompte es farà per preguntes. Si en una pregunta el descompte per errors supera la puntuació de la pregunta, la puntuació serà 0. Si una falta (per exemple: Castello,

sense accent) es comet en una pregunta concreta i es repeteix en una altra pregunta diferent, la repetició no penalitzarà.

Criteris específics

Es donen **suggeriments** només sobre aquelles qüestions més complexes i que convé posar en comú entre tots els correctors.

1. Comprensió del text

Text 1

a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: El caràcter d'una persona especialment previnguda/L'obsessió per controlar-ho tot/La no previsibilitat de la vida/La vida no es pot controlar de manera absoluta/El sentit atzarós de la vida.

Parts bàsiques del text:

- Primera part: introducció o plantejament (línies 1-7). Ens parla de com es preparà una dona davant una cita i el que va fer aquell matí abans d'arribar a la ciutat on havia de tenir lloc la cita.
- Segona part: nus o desenvolupament (línies 8-18). Ens narra l'arribada a la ciutat i el que va fer a la ciutat abans d'aplegar el moment exacte d'acudir a la cita.
- Tercera part: desenllaç (línies 19-25). Narra el trajecte final cap al lloc exacte on tenia la cita i la sorpresa desagradable amb què es troba el personatge.

b) Resumeix el contingut del text amb una extensió aproximada de 6 línies. [1 punt] Resposta semiobertha.

c) Descriu el tema i les parts bàsiques del text 2. [1 punt: 0'5 pel tema, 0'5 per les parts]

Tema: Situació preocupant del valencià i d'altres llengües minoritàries a Espanya segons el Consell d'Europa / Alerta del Consell d'Europa sobre la situació preocupant de les llengües minoritàries a Espanya.

Parts bàsiques del text:

- Primera part: introducció (línies 1-6). Presenta l'informe del Consell d'Europa sobre la protecció a Espanya de les llengües minoritàries i avança els resultats i les recomanacions del Consell sobre la situació preocupant del valencià, especialment en l'àmbit educatiu.
- Segona part: desenvolupament (línies 7-21). Es donen dades més concretes sobre l'informe. Es podria considerar que ací hi ha dues subparts. En la primera (línies 7-16), se centra en els casos de discriminació del valencià durant el 2018 i també durant el 2019 arreplegats en informes lliurats a l'Oficina de Drets lingüístics de la Generalitat. En la segona (línies 17-21), es comenta la part de l'informe en què es compara la situació del valencià amb la del basc i el gallec.
- Tercera part: conclusió (línies 22-25). S'aporta informació d'autoria i fiabilitat de l'estudi i sobre la seua font d'informació.

També es pot contestar que el text consta de quatre parts (si les dues subparts de la segona part es consideren com a parts segona i tercera del text).

d) Resumeix el contingut del text 2 amb una extensió aproximada de 6 línies. [1 punt] Resposta semioberta.

e) Identifica la tipologia textual i específica almenys dos trets característics d'aquesta tipologia presents al text. [0'5 punts: 0'25 per la identificació; 0'125 per tret].

És un text narratiu. Característiques:

- Presència d'una veu narrativa (no identificada i que no forma part de la història) que conta en tercera persona i en passat. En aquest sentit, podem veure diferents temps verbals («havia programat», «posà», «s'adonà»...). Aquesta veu té caràcter omniscient (ens trasllada també el pensament de la protagonista: «Pensà que...»...).
- Els esdeveniments van succeint-se linealment i reflecteixen una estructura pròpia d'una narració amb introducció, nus i desenllaç.
- Hi ha elements textuais que permeten marcar el desenvolupament del temps («...la nit anterior.»/ «Ja a la ciutat...»/ «Faltaven exactament quatre minuts...»).
- Apareix un personatge femení protagonista (sense nom), en el qual se centra la història.
- La història se situa a diferents espais: «sa casa», «l'estació», «un bar», «carrer».

f) Indica cinc exemples de recursos expressius de caràcter literari presents al text. [0,5 punts; 0'1 punt per cada exemple. Si els exemples són diferents, encara que siguen del mateix tipus, la resposta és vàlida] Cal tenir en compte que el que es proposa a continuació no és una llista tancada (es poden considerar altres exemples que no s'esmenten en aquest document).

[L'estil del text, en termes generals, està caracteritzat per la repetició, la reiteració, l'èmfasi i la intenció de remarcar el control, la precisió o el detall. També per un lèxic constant vinculat al temps. Aquests trets responen al caràcter i comportament del personatge i a la visió/mirada de la veu narrativa respecte a aquest comportament.]

A banda d'alguns recursos esmentats en la pregunta anterior (com els referits a les característiques de la veu narrativa), podem considerar exemples com:

- La repetició en diversos moments de l'adjectiu «previnguda», que alhora és també el títol del relat.
- Repetició de l'estructura «participi (amb valor d'oració subordinada causal o amb valor temporal o de manera), + verb (o oració)»: amb «previnguda», però també amb altres participis/adjectius: «asseguda, mirava...», «Decidida, s'apressà...». Funció emfàtica de la construcció (accentuada per l'ús repetit), encara més marcada en els casos en què el mot «previnguda» apareix precedit per «però».
- Ús abundant d'adverbis (de manera): extremadament, minuciosament, discretament, profundament. I de complements circumstancials de manera: «amb rapidesa», «amb el temps just», «amb tal precisió», «amb un cert desassossec», «amb unes lletres majúscules toques i descurades».
- Ús de lèxic vinculat al temps i amb la seu gestió: «despertador», «d'hora», «estona», «la nit anterior», «lapse», «rellotge», «un quart», «hora», «minuts», «aviat», «després»...
- Ús abundant de quantificadors (com ara numerals), que es relaciona amb la preocupació pel temps): «cinc minuts», «en faltaven més de vint», «Tres minuts», «dos minuts», «quinze segons abans...», «quatre minuts»...
- Verbs d'acció lligats a la gestió del temps: «programar», «apressar», «calcular» (2 vegades), «controlar»...
- Ús abundant d'oracions temporals: «quan en faltaven més de vint», «quan va posar el peu...», «quan li venia de gust», «mentre hi esperava...», «mentre, discretament,...».

- Ús de llenguatge figuratiu en el penúltim paràgraf: «l'homenet verd s'il·luminà», «s'adreçà a la meta», «rètol devastador».
- En alguns moments trobem un estil segmentat (oracions breus i simples), que dota el relat d'un ritme àgil: «Mirà el rellotge. Li restava una hora.»...
- El final del relat queda marcat per un sarcasme: «Odià profundament la gent que moria quan li venia de gust.»

g) Identifica la tipologia textual del text 2 i especifica almenys dos trets característics d'aquesta tipologia presents al text 2. [0'5 punts: 0'25 per la identificació; 0'125 per tret].

El text és expositiu ja que es tracta de l'adaptació d'un article periodístic de divulgació que apareix al diari *Levante* al voltant d'un informe sociolingüístic tècnic. Aquest article explica de manera objectiva i concreta els resultats d'un informe del Consell d'Europa sobre la protecció a Espanya de les llengües regionals o minoritàries. La informació es transmet de manera clara, directa i ben organitzada en paràgrafs, amb un llenguatge impersonal per a conferir validesa universal. Alguns trets lligats a aquesta tipologia textual podrien ser:

- Presenta una divisió interna en tres parts (introducció, desenvolupament i conclusió)
- Hi predominen els verbs en present i en tercera persona (*assegura, assenyala, va acumular...*).
- S'hi utilitzen sovint cites textuais per a fer més aclaridor el missatge, marcades entre cometes.
- Ús de recursos d'ampliació d'informació com ara l'aposició (*director general..., Rubén Trenzano; aquest text, aprovat pel Comité...*).
- No està modalitzat; té trets d'impersonalització (absència de díctics, construccions impersonals, etc.).
- Ús de connectors parentètics, especialment d'ampliació de la informació (*així mateix, precisament*).
- Ús de connectors de causa-efecte: causals (*perquè, prova d'això*), concessius (*malgrat*).
- Ús de connectors de contrast (*enfront de, mentre que*).
- Ús de construccions per a indicar la font (*segons*) o per a expressar implicació (*sobretot en el marc de, quant a*).
- Caràcter didàctic, per la qual cosa ofereix informació sobre fets, dades, conceptes (percentatges, dades per anys, grups d'edat, nombre d'incidències, dates).
- Oracions complexes (subordinades i coordinades abundants) però amb un orde constant i poc creatiu per a facilitar-ne la comprensió.
- Predomini del present d'indicatiu amb valor atemporal (n'hi ha molts exemples).
- Predomini de les oracions enunciatives, tant afirmatives com negatives (n'hi ha molts exemples).
- S'hi manifesta l'ús d'elements anafòrics que permeten la referencialitat i eviten la repetició: el·lipsi del subjecte (*assenyala, recomana, etc.*, referit a l'informe); pronoms febles (*se'n garantisca l'ús -del valencià-*), demostratiu com a díctic textual (*aquest document, aquest text*), referencialitat lèxica (repetint l'element: *informe*; o a través de la sinonímia: *informe, document, text*).
- El text està escrit en un registre estàndard, com correspon a un text expositiu d'aquestes característiques.
- Encara que parla d'un tema específic, el text pretén ser divulgatiu. Per això, l'ús de llenguatge d'especialitat està relativament mesurat (*llengües minoritàries, programes d'immersió, a l'empara de, memòria d'activitat, etc.*).

h) Indica i justifica cinc marques d'impersonalització del text 2. Si els exemples són diferents, encara que siguen del mateix tipus, la resposta és vàlida. [0'5 punts; 0'1 punt per cada exemple.]

Algunes característiques que justifiquen el caràcter impersonal del text podrien ser:

- Transmet objectivitat, amb l'ús de llenguatge denotatiu (lèxic no valoratiu i descriptiu: *assegurar, trobar-se, assenyalar, arreplegar, acumular, presentar, basar-se*, etc.), tot i que l'informe del Consell d'Europa té també un caràcter instructiu i també evaluatiu d'una situació social (sempre fet des d'una perspectiva objectiva), cosa que s'arreplega en lèxic i expressions com ara *situació preocupant, no és conforme, impossibilitar, recomanar, vulneracions, qualificar, insuficient*, etc.
- Llenguatge impersonal, que es mostra en l'absència de díctics personals.
- Presència de construccions passives, ja siguen en participi (*fet públic, aprovat pel Comité*), en construccions pròximes a les perifràstiques (*queda recollit, anava dirigida*) o en construccions pronominals (*s'assegue, se'n garantisca l'ús, l'informe es basa*).
- Oracions amb subjectes no personals (*un informe assegura, aquest document pretén, els estudis reflecteixen, aquest text avalua*, etc.)
- Ús de nominalitzacions (*aplicació, ús, vulneracions, discriminació, caiguda, presència, visita*, etc.)

2. Anàlisi lingüística del text

a) Indica la pronunciació dels elements subratllats pertanyents al text 1. [1 punt; resposta errònia: -0,25]

1. comboi (línia 5): oberta
2. temps (l. 17): tancada
3. només eixir (l. 18): sonora
4. pressa (l. 23): sorda

b) Indica la pronunciació dels elements subratllats pertanyents al text 2. [1 punt; resposta errònia: -0,25]

1. models (línia 4): oberta
2. informe (l. 8): tancada
3. pateix la ciutadania (l. 10): sonora
4. presència (l. 21): sonora

c) A continuació, hem subratllat estructures sintàctiques del text 1. Indica el tipus d'oració composta que representen i, si és pertinent, la funció sintàctica que realitzen. [1 punt: 0'125 pel tipus d'oració; 0'125 per la funció sintàctica]

1. S'adonà que encara faltava una bona estona (línia 2) = Oració (o clàusula) subordinada substantiva en funció de complement de la preposició (que està elidida) / Oració (o clàusula) subordinada substantiva en funció de complement de règim verbal
2. Havia calculat quin seria el millor moment per a presentar-s'hi. (l. 10-11) = Oració (o clàusula) subordinada substantiva en funció de complement directe
3. Entrà en un bar que hi havia a unes passes (l. 12-13) = Oració (o clàusula) subordinada adjactiva/de relatiu en funció de complement de nom
4. Asseguda, mirava la porta d'enfront, mentre, discretament, controlava els temps del semàfor. (l. 17) = Oració (o clàusula) subordinada adverbial en funció de complement circumstancial de temps

d) Substitueix aquests connectors que apareixen dins del text 2 per uns altres connectors de la llengua que aporten un sentit equivalent. [1 punt. Només cal posar un connector en cada cas. No és cap problema que el connector exigisca variar l'estructura oracional]

1. *perquè* (línia 4) = *ja que, atés que, com que, pel fet que, per tal com, per*
2. *Així mateix* (l. 5) = *a més, d'altra part, a més a més, paral·lelament, igualment, de la mateixa manera*
3. *malgrat* (l. 10) = *encara que, tot i que, tot i això, si bé, per bé que, a pesar de/que*
4. *Quant a* (l. 19) = *pel que fa a, tocant a, respecte a, respecte de, a l'entorn de, a propòsit de, al voltant de, amb/en referència a, amb relació a, en relació amb*

e) Digues el significat que adquireixen al text 1 aquestes paraules (o expressions) o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. *xiulet* (línia 4) ‘xiulit, xiulada; fer un so agut o una sèrie de sons musicals expel·lint amb força l'aire amb els llavis contrets, o bé amb l'ajuda dels dits; so semblant emés per un animal, un instrument o un conducte’
2. *s'adreçà* (l. 20) ‘dirigir-se, fer anar dret a algú o a algun lloc, guiar, menar, conduir, encarrilar, encaminar, orientar, fer anar’
3. *desassossec* (l. 21) ‘falta de calma, quietud o tranquil·litat; agitació, agitament, inquietud, desfici, intranquil·litat, commoció, efervescència, ebullició, pertorbació, enrenou, estremiment, trasbals, nervis’.
4. *palplantada* (l. 25) ‘dret/a, immòbil, plantat/ada com un pal, clavat/ada en terra, ert/a’

f) Digues el significat que adquireixen al text 2 aquestes paraules (o expressions) o posa'n un sinònim. [1 punt: 0'25 per cada resposta correcta. Si en la resposta cometen una falta, es fa el descompte per faltes, però no s'invalida la resposta]

1. *han arreplegat* (línia 7) ‘recollir, reunir, ajuntar, acumular, recopilar’
2. *vulneracions* (l. 8) ‘dany o perjudici, sobretot moral (en els sentiments, els drets, etc.); violació, conculcació, transgressió, contravenció, profanació, ultratge, dany, mal, perjudici, greu’
3. *ocorregudes* (l. 8) ‘esdevindre/esdevenir, passar, succeir, tenir lloc, realitzar-se, escaure’s, coincidir, complir-se, acomplir-se’
4. *a l'empara* (l. 10) ‘amb l'ajuda o la protecció de, d'acord amb, en aplicació de’.

3. Expressió i reflexió crítica

- Cal tenir en compte que les respostes sobre literatura que superen les 80 paraules no han de valorar-se de manera més positiva pel fet que puguen haver donat més informació que aquelles que s'ajusten a l'extensió proposada (75-80 paraules).
- Si es dona algun cas en què l'estudiant no s'ha ajustat exactament a cap de les tries possibles i ha contestat més preguntes de les demandades, sempre que siga possible es corregirà aquella combinació de preguntes que s'ajuste a una de les tres possibilitats i que permeta optar als 4 punts.

CRIAT (*segur*): Dissortadament, no hi ha cap testimoni que ho demostre. (*Després d'una breu pausa, assuaujant la veu.*) Però, no... No vull tractar d'imposar-vos res. Únicament us demane que m'escolteu. (*Creuant l'escenari en direcció a la porta de l'armari encastat.*) Encara no n'esteu convençut. No m'accepteu com a marquès perquè no vaig vestit de marquès. (*Mentre parla, ha obert la porta de l'armari, i en trau una perruca, amb què substitueix la que duia, i una casaca luxosa, que canvia per la del CRIAT.*) Doncs bé: m'apresse a satisfer-vos. (*Un cop vestit, tanca la porta de l'armari, i es gira vers GABRIEL, que el mira bocabadat.*) Què em dieu ara?

Fragment d'*El verí del teatre*, de Rodolf Sirera

La constatació és fàcil de fer: basta fullejar una història -il·lustrada, no cal dir-ho- del moble. Ens hi ratificariem, de seguida, en qualsevol visita a algun museu de pintura figurativa o d'arts menors, on en imatges o en realitat es conserven testimonis de les formes de seient utilitzades pels nostres avantpassats. I fins i tot avui mateix, en moltíssimes cases d'aquestes latituds, en la majoria potser, encara hi trobarem models de cadires ben significatives. La conclusió que s'imposa, ja l'endevinarà el lector. L'home occidental, tan ric en inventiva per a certes coses -mitologia, metafísica, literatura, art, guerra, opressió, etc.-, ha mostrat al llarg dels segles una singular falta d'imaginació per a tot allò que feia referència al seu confort més immediat.

Fragment de l'entrada «*Cadira*» de *Diccionari per a ociosos*, de Joan Fuster

- a) Situa o ubica el contingut d'aquest fragment en l'argument d'*El verí del teatre*. (Extensió: unes 75-80 paraules) [1 punt] **[No és obligatori descriure l'estructura de l'obra, només ubicar el fet o fets del fragment en el desenvolupament argumental de l'obra (què passa abans i què passa després).]**
- b) Quines característiques generals presenta el teatre en el context d'escriptura d'*El verí del teatre*? (Extensió: unes 75-80 paraules) [1 punt] **[Es poden considerar com a característiques els diferents subgèneres, models o corrents propis del període, les influències d'altres autors, els temes tractats o les característiques formals. S'hi poden citar autors i obres concretes representatives del període, però no és necessari.]**
- c) Identifica una de les idees que Fuster utilitza en aquest fragment respecte al tema de l'entrada. **[0'5 per aquesta part]** Quines altres idees introduceix Fuster en la totalitat de l'entrada? (Extensió: unes 75-80 paraules) **[0'5. Estem parlant d'un número reduït d'idees, al voltant de 2-3. Tingueu en compte que no s'està demanant classificar els tipus d'arguments.]**
- d) Quins altres autors o autores destaquen en el context d'escriptura de *Diccionari per a ociosos* (dins del gènere assagístic)? (mínim 2 autors/es) Aporta algunes dades sobre l'escriptura (títols destacats i/o característiques bàsiques) d'aquests altres autors o autores. (Extensió: unes 75-80 paraules) [1 punt] **[0'1 per cada nom d'autor/a, la resta per les dades sobre l'escriptura d'aquests autors. Si només es parla sobre l'escriptura d'un autor/a, la nota màxima serà 0,5. Si només es donen noms d'autors o autores la nota màxima serà 0,5, encara que se citen més de 5 noms]**
- e) Escriu un text de característiques tipològiques semblants al de Lozano en què s'explique alguna experiència d'un personatge caracteritzat per alguna obsessió o mania. Recorda que has de posar un títol al text. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts] **Si no es posa títol al text, es descomptaran 0'2 punts.**
- f) Redacta un text en què valores la situació tractada en el text 2. Explica-hi alguna manera que cregues útil per a corregir-la. (Extensió: unes 150 paraules) [2 punts]
Per a obtenir els 2 punts, caldrà que hi haja les dues parts demandades en la pregunta: la valoració de la situació tractada en el text i una manera (o més) de corregir-la.